

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy
Społecznej w Pacanowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacanowie jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 7 326 mieszkańców. Burmistrzem Miasta i Gminy jest Pan Wiesław Skop

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacanowie został utworzony na mocy Uchwały Nr XII/53/90 Gminnej Rady Narodowej w Pacanowie z dnia 10 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacanowie.

Ośrodek posiada własny REGON 290421337 i NIP 655-167-41-11.

Kierownikiem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacanowie jest Pan Edward Wojniak

W badanym okresie Ośrodek działał w oparciu o:

- 1) Statut przyjęty Uchwałą VI/37/19 Rady Miejskiej w Pacanowie z dnia 11 lutego 2019 roku w sprawie uchwalenia Statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacanowie.
- 2) Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2019 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacanowie z dnia 29 kwietnia 2019 roku.
- 3) Uchwałą Nr IV/31/2018 Rady Gminy Pacanów z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania lub zasiłku celowego na zakup posiłku i żywności dla osób wymagających wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 w formie świadczenia niepieniężnego lub pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.
- 4) Uchwałą Nr IV/31/2018 Rady Gminy Pacanów z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
- 5) Uchwałą Nr XXVI/145/04 Rady Gminy Pacanów z dnia 1 grudnia 2004 roku o odpłatności za usługi opiekuńcze.

- 6) Zarządzenie Nr 21/04 Wójta Gminy Pacanów z dnia 2 maja 2004 roku dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pierzchnicy do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej należących do właściwości gminy.
- 7) Zarządzenia Nr 33/04 Wójta Gminy Pacanów z dnia 12 lipca 2004 r. dla Pani Bożeny Łaski, pracownika socjalnego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pacanowie.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Katarzyna Wach - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 312/2020 z dnia 9 lipca 2020 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Panią Janinę Mikołajczyk.
2. Magdalena Pracon - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 311/2020 z dnia 9 lipca 2020 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Panią Janinę Mikołajczyk.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacanowie* pod poz.17/2020.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 13 – 15 lipca 2020 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2019 roku do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacanowie mieści się w budynku Urzędu Miasta i Gminy Pacanów, gdzie zajmuje 4 pomieszczenia na parterze oraz 1 na pierwszym piętrze. Pracownicy socjalni zajmują dwa pokoje na parterze budynku i pracują w pokojach dwuosobowych. Kierownik zajmuje osobny pokój (zał. nr 1 – Protokół oględzin).

Wszystkie pomieszczenia są wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe MGOPS są dobre, a klienci mają możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji MGOPS jest długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo i niepełnosprawność.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej w większości realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (zał. nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz pracowników świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi).

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pacanowie w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było na umowę o pracę 7 pracowników, tj.: kierownik, 4 pracowników socjalnych, opiekunka domowa i dyplomowana pielęgniarka psychiatryczna. Ponadto na umowę zlecenie zatrudnieni są: logopeda, psycholog i fizjoterapeuta.

W toku kontroli ustalono, że Kierownik MGOPS i pozostali pracownicy merytoryczni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy (w tym Kierownik ma ukończoną specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej wymaganej w art. 122 ust.1 ustawy o pomocy społecznej).

Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

liczba mieszkańców gminy/liczba etatów pracowników socjalnych

7 326/4 = 1 831 osób.

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej – w Ośrodku zatrudnionych jest 4 pracowników socjalnych i na jednego pracownika socjalnego przypada 1 831 osoby.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019, poz. 1507 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika MGOPS (zał. nr 3 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez GOPS) wynika, że w 2019 roku pomoc w formie zasiłku stałego pobierało 48 osób, w tym 38 osób samotnie gospodarujących, a w 2020 r. do dnia kontroli zasiłek przyznano 47 osobom. Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne za 41 osób.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

OPS5100.12.2019; OPS5100.7.2019; OPS5100.33.2020; OPS5100.11.2019;
OPS5100.23.2019; OPS5100.24.2019; OPS5100.15.2019; OPS5100.1.2019;
OPS5100.53.2018; OPS5100.29.2020.

Skontrolowana dokumentacja zawierała dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Świadczenia stałe przyznawano na podstawie prawidłowo przywołanych artykułów ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także przytaczano upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. Natomiast kodeks postępowania administracyjnego wpisywano bez daty wydania tego aktu.

W decyzjach, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., natomiast nie we wszystkich decyzjach informowano stronę o tym fakcie w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

Osoby pobierające zasiłek stały miały opłacaną składkę zdrowotną zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a o tym fakcie beneficjenta informowano w rozstrzygnięciu decyzji. Odprowadzanie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia, okres, na jaki zostało ono przyznane oraz sposób realizacji świadczenia. W kilku decyzjach brak było konkretnej daty wypłaty zasiłku.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania ze zrzeczenia się prawa do odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję i skutkach tego zrzeczenia.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika MGOPS wynika, że Ośrodek w 2019 roku pomocą okresową objął 48 osób, a w 2020 r. do dnia kontroli 38 osób. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie lub długotrwała choroba.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS5101.1.2020; OPS5101.2.2020; OPS5101.50.2020; OPS5101.22.2020;
OPS5101.26.2019; OPS5101.43.2019; OPS5101.24.2019; OPS5101.4.2019;
OPS5101.21.2020; OPS5101.105.2019.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki emerytur i rent, raporty z Aplikacji Centralnej Rynku Pracy, faktury za leki.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych wydanych na pomoc okresową przywołano prawidłowe przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

W decyzjach przyznających zasiłek okresowy, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem, bardzo różnie stosowano art. 108 k.p.a. mówiący o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności: albo przywoływano go w podstawie prawnej a w postanowieniu i uzasadnieniu nie podawano informacji o jego zastosowaniu, albo tylko w postanowieniu.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości udzielonej pomocy, okresie, na jaki pomoc została udzielona oraz o sposobie i terminie realizacji świadczenia. Brak było wskazania powodu przyznania świadczenia.

Pouczenie skontrolowanych decyzji zawierało informację dla strony o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania wobec organu, który wydał decyzję i skutkach tego zrzeczenia (art. 127a k.p.a.).

Zespół inspektorów stwierdził, że pomoc w formie zasiłku okresowego była wyliczana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w wysokości gwarantowanej przez budżet państwa. Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”

Z informacji przekazanych przez Kierownika MGOPS wynika, że w 2019 roku pomocą w postaci gorącego posiłku objęto 115 osób, w tym 112 dzieci w szkole, a świadczenie pieniężne otrzymało 237 osób. Koszt Programu w 2019 roku wyniósł ogółem

153.209 zł, w tym 115.000 zł z dotacji. W 2020 r. do dnia kontroli posiłek otrzymało 96 dzieci. Wszystkie osoby i rodziny zgłaszające się i kwalifikujące do Programu otrzymały pomocy w postaci posiłku lub zasiłku celowego na zakup żywności.

Dożywianie prowadzone jest w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Pacanów:

2019 r.

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Pacanowie	19	3,99 zł	pełen obiad
2.	Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Ratajach Słupskich	42	3,99 zł	pełen obiad
3.	Szkoła Podstawowa w Wójczy	16	4,49 zł	pełen obiad
4.	Szkoła Podstawowa w Oblekoniu	14	5,50 zł	pełen obiad

2020 r.

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Pacanowie	16	4,00 zł	pełen obiad
2.	Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Ratajach Słupskich	36	3,99 zł	pełen obiad
3.	Szkoła Podstawowa w Wójczy	14	4,30 zł	pełen obiad
4.	Szkoła Podstawowa w Oblekoniu	11	4,50 zł	pełen obiad

W roku 2019 i 2020 dożywianiem poza terenem Gminy objęto 14 dzieci.

Na terenie Gminy dzieci i młodzież otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

OPS5102Po.45.20; OPS5102Po.38.20; OPS5102Po.3.19; OPS5102Po.23.20;
OPS5102Po.25.20; OPS5102Po.54.19; OPS5102Po.18.20; OPS5102Po.61.20;
OPS5102Po.53.20; OPS5102Po.54.20;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS5113.249.2020; OPS5113.203.2019; OPS5113.162.2019; OPS5113.164.2019;
OPS5113.150.2019; OPS5113.220.2020; OPS5113.225.2019; OPS5113.231.2019;
OPS5113.208.2019; OPS5113.207.2019.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajdowała się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Wszystkie dokumenty poświadczające sytuację rodziny lub osoby, były opatrzone zapisem „za zgodność z oryginałem”.

W podstawie prawnej decyzji przyznającej obie formy pomocy w ramach programu „Posiłek w szkole i domu” powoływano się na ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego (w kilku przypadkach stwierdzono nieaktualny publikator), rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, uchwałę Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”; zamieszczono również upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej oraz uchwałę Rady Gminy dot. podwyższenia kryterium dochodowego. Natomiast w decyzjach przyznających posiłek błędnie przytaczano art. 36 pkt 2 lit. e z ustawy o pomocy społecznej oraz niekiedy nieaktualny już publikator tejże ustawy.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, liczbę dni w tygodniu, typ posiłku, kto jest realizatorem dożywiania, brak było jednak ceny jednostkowej posiłku.

Decyzje przyznające pomoc w formie posiłku wydawane były na rok kalendarzowy.

W decyzjach, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem, tylko w kilku przypadkach w sposób prawidłowy zastosowano art. 108 k.p.a. mówiący o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności: w podstawie prawnej, postanowieniu i uzasadnieniu.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej MGOPS w Pacanowie przyznawał zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Zgodnie z art. 41 ust.1 ustawy Ośrodek udzielał również w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe specjalny zasiłek celowy.

Z informacji przekazanych przez Kierownika MGOPS wynika, że Ośrodek udzielił wsparcia w postaci przyznania zasiłku celowego dla 1 osoby w 2019 r., specjalnego zasiłku celowego przyznano 89 osobom. W 2020 r. do dnia kontroli Ośrodek wypłacił specjalne zasiłki celowe dla 23 osób:

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację świadczeniobiorców, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS5102.1.2020; OPS5102.20.2019.CS; OPS5102.21.2019.CS; OPS5102.17.2019.CS; OPS5102.16.2019.CS; OPS5102.17.2020.CS; OPS5102.9.2020.CS; OPS5102.82.2019.CS; OPS5102.76.2019.CS; OPS5102.25.2019.CS; OPS5102.20.2019.CS.

Pomoc w formie zasiłku celowego i specjalnych zasiłków celowych przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przywołano również upoważnienie Wójta dla Kierownika OPS do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej. Stwierdzono, że w podstawie prawnej decyzji na specjalne zasiłki celowe wskazano art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej, a powinien być – art. 17 ust. 2 pkt 1 ustawy.

W postanowieniu skontrolowanych decyzji określano wysokość zasiłku, sposób i termin wypłaty. Natomiast brak wskazania na jaki cel została przyznana pomoc.

W decyzjach, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem, o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności informowano stronę jedynie w postanowieniu, brak wskazania tego artykułu w podstawie prawnej i informacji w uzasadnieniu.

W pouczeniu strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie, powoływano również zapisy art. 127a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Miejsko-Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacanowie realizował pomoc **w formie usług opiekuńczych**, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Odpłatność za usługi reguluje Uchwała Nr XXVI/145/04 Rady Gminy Pacanów z dnia 1 grudnia 2004 w sprawie odpłatności za usługi opiekuńcze. Koszt 1 godziny usług

w 2019 i 2020 roku wynosi 24 zł. Usługi opiekuńcze wykonuje opiekunka domowa zatrudniona w Ośrodku na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. W 2019 r. pomoc świadczona była w 25 środowiskach, a w roku bieżącym w 12 środowiskach.

Podczas kontroli sprawdzono akta:

OPS5122.48.2020; OPS512.32.2019; OPS512.26.2019; OPS512.12.2019; OPS512.44.2019; OPS512.29.2019; OPS512.15.2019; OPS512.20.2018; OPS512.19.2018; OPS512.29.2018.

Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, uchwałę Rady Gminy dotyczącą usług opiekuńczych i rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka.

W postanowieniu decyzji określono: dla kogo przyznano usługi, na jaki okres, pełny koszt 1 godziny usług, procentową odpłatność oraz zasady ponoszenia odpłatności lub, że usługi są świadczone nieodpłatnie, wskazano też realizatora usług, brak natomiast było zakresu usług świadczonych u klienta.

W pouczeniu skontrolowanych decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego oraz przytaczano art. 127a k.p.a.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadania związane ze świadczeniem **specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi**, w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Usługi te świadczone były przez pielęgniarkę psychiatryczną dla 13 osób. Godzinowy koszt został ustalony na poziomie 41,91 zł. Usługi dla 6 dzieci z autyzmem świadczyli zatrudnieni na umowy zlecenia logopeda, pedagog i fizjoterapeuta. Koszt 1 godziny usług specjalistów kształtował się pomiędzy 30 i 55 zł.

Sprawdzono akta spraw o następujących numerach decyzji:

OPS5122.38.2020; OPS5122.22.2019; OPS5122.34.2020; OPS5122.16.2019.UPs; OPS-OPS5122.46.2020; OPS5122.7.2018.Ups; OPS5122.45.2020; OPS5122.9.2020.Ups; OPS5122.14.2019.Ups; OPS5122.12.2019.SUO; OPS.8127/Rzs/OPS5122.1.2020.

Pomocy udzielono w oparciu o aktualne przepisy ustawy o pomocy społecznej, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń z pomocy społecznej, a także upoważnienie Wójta dla Kierownika OPS do wydawania decyzji administracyjnych.

W postanowieniu decyzji administracyjnych określono kto jest biorcą usług, zakres i realizatora usług, okres na jaki przyznano usługi, dni tygodnia oraz liczbę godzin w tygodniu, koszt 1 godziny usług, zasady ponoszenia odpłatności lub że usługi są świadczone nieodpłatnie.

W pouczeniu poinformowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, przytaczano również art. 127a k.p.a.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek kieruje do domu pomocy społecznej. W okresie objętym kontrolą OPS ponosił odpłatność za 24 osoby przebywające w DPS.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna w kontrolowanym ośrodku realizowana jest w formie: kontaktów z rodziną, współpracy z innymi organizacjami, organizowania opieki medycznej w miejscu zamieszkania, współpracy ze szpitalami, pomocy w wypełnianiu wniosków do innych instytucji, informacji o formach pomocy społecznej i warunkach jej przyznawania.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w kontrolowanym okresie zawarto 10 kontraktów socjalnych. Praca socjalna jest prowadzona z 56 rodzinami.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W toku kontroli zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do Statutu i Regulaminu organizacyjnego Ośrodka.

Warunki lokalowe MGOPS są dobre, klienci mają możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Kierownik i kadra merytoryczna posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej – w Ośrodku zatrudnionych jest 4 pracowników socjalnych i na jednego pracownika socjalnego przypada 1 831 osób.

W aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznano celowo i zasadnie.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwałę Rady Ministrów dot. programu dożywiania, Uchwały Rady Gminy dotyczącą dożywiania i usług opiekuńczych, a także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. Stwierdzono następujące nieprawidłowości w podstawie prawnej skontrolowanych decyzji:

- w decyzjach na zasiłki stałe kodeks postępowania administracyjnego wpisywano bez daty wydania tego aktu,
- w decyzjach na posiłek z programu dożywiania błędnie przytaczano art. 36 pkt 2 lit. e z ustawy o pomocy społecznej oraz niekiedy nieaktualny już publikator tejże ustawy,
- w decyzjach na specjalne zasiłki celowe wskazano art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji na zasiłki okresowe brak było wskazania powodu przyznania świadczenia.

W postanowieniu decyzji przyznających posiłek nie poinformowano strony o wysokości wsparcia, zazwyczaj wskazuje się cenę jednostkową posiłku.

W postanowieniu decyzji przyznających specjalne zasiłki celowe brak było wskazanego celu, na jaki decyzja została wydana.

W postanowieniu decyzji przyznających usługi opiekuńcze nie określono zakresu usług świadczonych u klienta.

We wszystkich skontrolowanych formach pomocy w decyzjach, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem, bardzo różnie stosowano art. 108 k.p.a. mówiący o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności: albo przywoływano go w podstawie prawnej a w postanowieniu i uzasadnieniu nie podawano informacji o jego zastosowaniu, albo wpisywano w postanowieniu i uzasadnieniu, albo tylko w uzasadnieniu.

Pozytywnym jest, że decyzje z programu dożywiania wydawane są na rok kalendarzowy oraz że we wszystkich szkołach na terenie Gminy dzieci i młodzież otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą programu „Posiłek w szkole i w domu”.

W badanym okresie pracownicy socjalni w sposób dostateczny wykorzystywali kontrakt socjalny w pracy socjalnej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

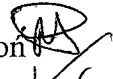

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczeniem odbioru otrzymuje kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej OPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Tabela „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon
2. Katarzyna Wach

Ze strony kontrolowanej:

 Kielce, dnia 13 sierpnia 2020 r.

napomaganie sp

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

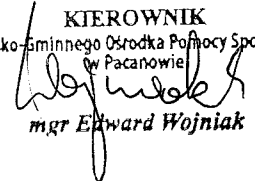

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

ŚWIĘTOKRZYSKI

URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

Data i podpis

KIEROWNIK
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Pacanowie

mgr Edward Wojniak

Miejsko-Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
w Pacanowie

ul. Rynek 15, 28-133 Pacanów
tel. 41-376 54 03 w.19,31,41